

KOMORA MEDICINSKIH SESTARA I
ZDRAVSTVENIH TEHNIČARA SRBIJE

Skupština

Beograd, Terazije 27

Broj: 4366-6/15

Beograd, 25.12.2015. godine

U skladu sa članom 14. Zakona o bezbednosti i zdravlju na radu ("Sl. glasnik RS", br. 101/2005 i 91/2015) – u daljem tekstu: Zakon, a u vezi sa članom 80. Zakona o radu ("Sl. glasnik RS", br. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013 i 75/2014"), na predlog Upavnog odbora Komore medicinskih sestara i zdravstvenih tehničara Srbije, Skupština Komore medicinskih sestara i zdravstvenih tehničara Srbije na sednici održanoj dana 23.12.2015. godine donela je

PRAVILNIK O BEZBEDNOSTI I ZDRAVLJU NA RADU

I Osnovne odredbe

Član 1.

Ovim pravilnikom uređuje se sprovođenje bezbednosti i zdravlja na radu lica koja učestvuju u radnom procesu Komore medicinskih sestara i zdravstvenih tehničara Srbije i njenim ograncima kao unutrašnjim organizacionim celinama (u daljem tekstu: Komora), kao i lica koja se zateknu u poslovnom prostoru Komore i to:

- prava, obaveze i odgovornosti zaposlenih u obezbeđivanju i sprovođenju mera bezbednosti i zdravlja na radu;
- posebna zaštita žena, omladine i osoba sa invaliditetom;
- održavanje sredstava rada;
- korišćenje i održavanje sredstava lične zaštite zaposlenih;
- pregledi i ispitivanja orudja za rad, elektroinstalacija, postrojenja i radne sredine;
- utvrđivanje radnih mesta sa posebnim uslovima rada;
- osposobljavanje zaposlenih iz materije bezbednosti i zdravlja na radu i provera stečenog znanja;
- utvrđivanje povreda radnih obaveza i drugih povreda radne discipline;
- preduzimanje mera u slučaju povrede na radu zaposlenih;
- evidencija iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu;
- obaveze prema inspekciji rada;
- slučajevi i način provere zaposlenih pod uticajem alkohola i drugih sredstava zavisnosti;
- predstavnik zaposlenih za bezbednost i zdravlje na radu;

Član 2.

Komora je dužna da u svom radu i obavljanju delatnosti, poverenih joj poslova, kao i poslovanju uopšte, preduzima odgovarajuće mere bezbednosti i zdravlja na radu zaposlenih i radno angažovanih na radnom mestu/poslovima i u radnoj okolini.

Član 3.

U slučaju nastanka povrede na radu zbog neuobičajenih i nepredvidivih okolnosti koje su izvan kontrole Komore ili zbog izuzetnih događaja čije se posledice uprkos svim nastojanjima nisu mogle izbeći, Komora nije odgovorna u smislu zakona koji reguliše bezbednost i zdravlje na radu.

Odredbe ovog Pravilnika primenjuju se na sve zaposlene koji su stekli svojstvo zaposlenog u Komori sa mestom rada u sedištu ili njenim ograncima, bez obzira na vreme trajanja rada, kao i na sva druga lica koja se po bilo kom osnovu nalaze na radu u centralnoj kancelariji ili ogranacima Komore (učenici na praktičnoj nastavi, lica angažovana po ugovorima izvan radnog odnosa: o privremenim i povremenim poslovima, o delu, o autorskom delu i dr. , kao i lica na stručnom osposobljavanju).

II Organizovanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu

Član 4.

Zaštita zdravlja, bezbednost lica na radu i sprečavanje profesionalnih oboljenja i sprovodi se primenom savremenih tehničkih, organizacionih, zdravstvenih, obrazovnih i drugih mera neophodnih za stvaranje bezbednih uslova za rad.

Član 5.

Obavljanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu organizuju se na nivou centralne kancelarije Komore i njenih ogranaka i obavlja ih lice za bezbednost i zdravlje na radu (u daljem tekstu: Lice za bezbednost), koje je Direktor Komore pismenim aktom odredio za obavljanje tih poslova.

Lice za bezbednost i zdravlje na radu neposredno je odgovorno Direktor Komore i ne može da trpi štetne posledice ako svoj posao obavlja u skladu sa propisima o bezbednosti i zdravlju na radu.

Komora je dužna da obezbedi usavršavanje znanja u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu lica za bezbednost, a Lice za bezbednost je dužno da kontinuirano usavršava znanja u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu.

Član 6.

Lice za bezbednost i zdravlje na radu obavlja poslove u skladu sa Zakonom, a naročito:

- sprovodi postupak procene rizika;
- vrši kontrolu i daje savete Direktor Komore i predsednicima Izvršnih odbora ogranaka u planiranju, izboru, korišćenju i održavanju sredstava za rad, opasnih materija i sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu;
- učestvuje u opremanju i uređivanju radnog mesta u cilju obezbeđivanja bezbednih i zdravih uslova rada;
- organizuje preventivna i periodična ispitivanja uslova radne okoline;
- organizuje preventivne i periodične preglede i proveru opreme za rad;
- predlaže mere za poboljšanje uslova rada, naročito na radnom mestu sa povećanim rizikom koja su kao takva utvrđena Aktom o proceni rizika;
- svakodnevno prati i kontroliše primenu mera za bezbednost i zdravlje u procesu rada Komore;

- prati stanje u vezi sa povredama na radu i profesionalnim oboljenjima, kao i bolestima u vezi sa radom, učestvuje u utvrđivanju njihovih uzroka i priprema izveštaje sa predlozima mera za njihovo otklanjanje;
- priprema i sprovodi osposobljavanje zaposlenih za bezbedan i zdrav rad;
- priprema uputstva za bezbedan rad i kontroliše njihovu primenu;
- zabranjuje rad na radnom mestu ili upotrebu sredstva za rad, u slučaju kada utvrdi neposrednu opasnost po život ili zdravlje zaposlenog;
- saradjuje i koordinira rad sa službom medicine rada po svim pitanjima u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu;
- vodi evidencije u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu kod Komore;

Član 7.

U zavisnosti od utvrđenog stanja po pitanju bezbednosti i zdravlja na radu, u okviru svog rada, lice za bezbednost, u skladu sa Zakonom, ovlašćeno je da:

- zabrani rad zaposlenom koji se ne pridržava propisanih preventivnih mera bezbednosti i zdravlja na radu, ne koristi sredstva lične zaštite ili odbija da postupi po normama i upustvima za bezbedan rad;
- naloži otklanjanje nedostataka u slučaju kada nisu obezbeđene propisane mere zaštite na radu;
- zabrani rad u slučaju kada utvrdi neposrednu opasnost po život i zdravlje zaposlenog;
- zabrani korišćenje neispravnog orudja za rad, sredstva i opreme lične zaštite;
- preduzme mere protiv lica koja ne postupe po nalogu u napred navedenim alinejama.

III Prava, obaveze i odgovornosti zaposlenih

Član 8.

Zaposleni u radnom odnosu kod Komore i druga lica koja se po bilo kom osnovu nalaze i obavljaju poslove za Komoru, dužni su da se pridržavaju mera zaštite na radu, odredaba ovog pravilnika, zakonskih propisa i drugih upustava donetih u cilju sprovođenja bezbednosti i zdravlja na radu.

Svi zaposleni na Komorau imaju pravo na bezbednost i zdravlje na radu koje ostvaruje u skladu sa Zakonom i ovim pravilnikom.

Član 9.

Svaki zaposleni je obavezan da svoje poslove obavlja sa punom pažnjom radi bezbednosti svog života i zdravlja, kao i života i zdravlja ostalih zaposlenih.

Zaposleni je dužan da se stara o sprovođenju i unapređivanju zaštite na radu, da se služi svim sredstvima zaštite na radu, da ih maksimalno koristi, da pažljivo rukuje sa njima i da ih održava u ispravnom stanju, kao i da neposrednom rukovodiocu i licu odgovornom za bezbednost odmah prijavi zapažene nedostatke na ličnim zaštitnim sredstvima i zaštitnoj opremi, opremi za rad, aparatima i uređajima koji bi mogli da im ugroze život i zdravlje.

Član 10.

U sprovođenju bezbednosti i zdravlja na radu, zaposleni kod Komore ima naročito sledeće **obaveze**:

- da se pre početka rada upozna sa merama bezbednosti i zdravlja na radu na poslovima ili na radnom mestu na koje je raspoređen;
- da koristi propisana sredstva i opremu za ličnu zaštitu na radu za poslove koje obavlja;

- da se pre rasporedjivanja na posao osposobi iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu, i da se podvrgne proveri osposobljenosti za bezbedan rad;
- da u toku rada stalno dopunjuje i usavršava svoja znanja iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu;
- da pre početka rada na određenom radnom mestu obavi prethodni lekarski pregled i da se podvrgne kontroli zdravstvenog stanja u predviđenim rokovima, ako je to za to radno mesto predviđeno;
- da pre početka rada obavezno proveri ispravnost sredstava za rad i ličnih zaštitnih sredstava i odmah prijavi uočene nedostatke, kvarove ili druge pojave koje bi mogle da ugroze bezbednost zaposlenog na radu;
- da poslove obavlja sa punom pažnjom radi bezbednosti svog života i zdravlja kao i života i zdravlja ostalih zaposlenih;
- da se pridržava propisanih mera bezbednosti i zdravlja na radu;
- da postupa i radi po tehnološkom postupku i datim upustvima;
- da namenski koristi sredstva lične zaštite i da ih održava u ispravnom stanju;
- da svaku povredu na radu odmah prijavi neposrednom rukovodiocu (predsedniku IO oganka, rukovodiocu Stručne službe i/ili direktoru Komore u zavisnosti od unutrašnje organizacije i sistematizacije poslova kod Komore).

Član 11.

Zaposleni je dužan da se upozna sa propisima i merama bezbednosti i zdravlja na radu, pre nego što otpočne da obavlja radne zadatke u Komori.

Zaposleni kome pri radu pretila neposredna opasnost po život, zbog toga što nisu sprovedene mere zaštite na radu ima pravo da odbije da radi na tim poslovima, odnosno radnim zadacima, dok se ne sprovedu propisane mere bezbednosti i zdravlja na radu, a za to vreme može biti raspoređen na druge poslove koji odgovaraju njegovoj stručnoj osposobljenosti i drugim radnim sposobnostima/veštinama.

Opremom za rad, aparatima, drugim uređajima i prevoznim sredstvima mogu rukovati samo zaposleni koji su obučeni da rade na njima.

Zaposleni koji su zaduženi sa opremom i aparatima za rad, drugim uređajima i prevoznim sredstvima, odnosno kojima su povereni na korišćenje obavezni su da se staraju o njihovoj ispravnosti i da prilikom rada upotrebljavaju odgovarajuća sredstva tehničke i lične zaštite na način kako je to određeno odgovarajućim merama zaštite na radu.

Član 12.

Zaposlenim i drugim licima koji se po bilo kom osnovu nalaze na radu u Komori ili borave u njoj, ako su pod uticajem alkohola i pod dejstvom narkotika zabranjen je pristup u radne i pomoćne prostorije ili zadržavanje u radnim prostorijama Komore.

Član 13.

Zaposleni je dužan da po isteku radnog vremena i prestanka rada, mesto rada ostavi čisto i uredno, da opremu i uređaje kojima je radio ostavi u ispravnom stanju i da ne ugrožava druga lica, a u

slučaju da ne može da ih ostavi u ispravnom stanju, dužan je da odmah obavesti neposrednog rukovodioca.

Zaposlenom je zabranjeno da samovoljno isključuje, menja ili uklanja bezbednosne uredjaje na sredstvima za rad.

Član 14.

U obezbeđivanju zaštite na radu zaposleni ima **pravo:**

- da daje predloge, primedbe i obaveštenja o pitanjima bezbednosti i zdravlja na radu;
- na osposobljavanje iz materije bezbednosti i zdravlja na radu i da stalno upotpunjava i usavršava svoja znanja iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu;
- da kontroliše svoje zdravlje prema rizicima radnog mesta, u skladu sa propisima o zdravstvenoj zaštiti;
- na uslove rada koji obezbeđuju njegov fizički integritet, zdravlje i ličnu sigurnost na radu,
- da koristi sredstva rada koja su u skladu sa propisanim merama;
- da koristi ispravna sredstva lične zaštite;
- da predloži sprovođenje konrole uslova rada i stanja bezbednosti i zdravlja na radu.

Zaposleni ima pravo da odbije da radi:

- ako mu prethodi neposredna opasnost po život i zdravlje zbog toga što nisu sprovedene propisane mere za bezbednost i zdravlje na radnom mestu na koje je određen, sve dok se te mere ne obezbede;
- ako mu Komora nije obezbedila propisani lekarski pregled ili ako se na lekarskom pregledu utvrdi da ne ispunjava propisane zdravstvene uslove, za rad na radnom mestu sa povećanim rizikom ako su "njegovi" poslovi utvrđeni takvim;
- ako u toku osposobljavanja za bezbedan i zdrav rad nije upoznat sa svim vrstama rizika i merama za njihovo otklanjanje na poslovima ili na radnom mestu na koje ga je Komora rasporedila;
- duže od punog radnog vremena, odnosno noću ako bi, prema oceni službe medicine rada, takav rad mogao da pogorša njegovo zdravstveno stanje;
- na sredstvu za rad na kojem nisu primenjene propisane mere za bezbednost i zdravlje na radu.

U slučajevima iz stava 2. ovog člana, zaposleni može da se pismenim zahtevom obrati neposrednom rukovodiocu radi preduzimanja mera koje, po mišljenju zaposlenog, nisu sprovedene.

Ako neposredni rukovodilac zaposlenog ne postupi po zahtevu iz prethodnog stava u roku od osam dana od prijema zahteva, zaposleni ima pravo da podnese zahtev za zaštitu prava inspekciji rada.

Kada zaposleni odbije da radi u slučajevima iz stava 2. ovog člana, a Komora smatra da zahtev zaposlenog nije opravdan, dužna je da odmah obavesti inspekciju rada.

Kada mu prethodi neposredna opasnost po život ili zdravlje, zaposleni ima pravo da preduzme odgovarajuće mere, u skladu sa svojim znanjem i tehničkim sredstvima koja mu stoje na raspolaganju i da prestane da radi, napusti radno mesto, radni proces, odnosno radnu okolinu i nije odgovoran za štetu koju prouzrokuje Komori.

IV Prava obaveze i odgovornosti u obezbeđivanju i sprovođenju mera bezbednosti i zdravlja na radu

Član 15.

Komora je dužna da preduzima odgovarajuće mere zaštite zdravlja i bezbednosti zaposlenih kao i da sprečava nastanak profesionalnih oboljenja i to:

- da organizuje poslove bezbednosti i zdravlje na radu,
- da smanjuje rizike u procesu rada od mehaničkog povredjivanja, opasnog dejstva električne struje, štetnih materija, eksplozija, požara i slično,
- da prilagodjava rad zaposlenima, naročito u pogledu koncipiranja radnog mesta, izbora opreme i orudja za rad, kao i metoda rada, radi ublažavanja jednoličnosti u procesu rada,
- da sprovodi mere prevencije u tehnologiji, organizaciji rada i radnim uslovima,
- da daje odgovarajuća uputstva zaposlenim,
- da ceni zdravstveno stanje zaposlenih i njihovu bezbednost na radu,
- da obučava zaposlene za bezbedan rad,
- da preduzima odgovarajuće mere, da se samo zaposlenima koji imaju odgovarajuća uputstva dozvoljava pristup opasnim sredstvima rada.

Član 16.

Upravni odbor Komore se stara o sprovođenju i unapređivanju bezbednosti i zdravlja na radu i u tom cilju:

- donosi opšte akte čija je svrha zaštita na radu i stara se o njihovom sprovođenju,
- odobrava finansijska sredstva za izvršenje plana i programa mera bezbednosti i zdravlja na radu,
- razmatra stanje povreda na radu, profesionalnih oboljenja i uslova rada,
- donosi mere za otklanjanje uočenih nedostataka i nepravilnosti,
- razmatra izveštaje koje podnosi nadležni organ inspekcije rada i Direktor Komore o stanju zaštite na radu i donosi odluke u skladu sa zahtevima i preporukama tih organa,
- vrši analizu stanja bezbednosti i zdravlja na radu,
- preduzima mere za pokretanje postupka u slučaju povrede radne obaveze zbog nepridržavanja mera bezbednosti i zdravlja na radu.

Član 17.

Za sprovođenje i unapređenje mera bezbednosti i zdravlja na radu odgovoran je **Direktor**, koji je posebno obavezan da:

- utvrdi način sprovođenja i primene internih mera bezbednosti i zdravlja na radu zbog bolje bezbednosti zaposlenih i sprečavanje profesionalnih oboljenja i povreda na radu;
- utvrdi način osposobljavanja i edukacije zaposlenih koji obavljaju poslove bezbednosti i zdravlja na radu;
- donese i potpiše program o osposobljavanju zaposlenih za bezbedan i zdrav rad;
- donese akt o proceni rizika u pismenoj formi za sva radna mesta u radnoj okolini i utvrdi način i mere za otklanjanje eventualnog rizika;
- organizuje unapređenje tehničke zaštite u skladu sa razvojem tehnologije u cilju smanjenja povreda na radu i profesionalnih oboljenja;
- rasporedi zaposlene na mesto rada na kome su sprovedene mere bezbednosti i zdravlja na radu;
- utvrdi način provere i odgovarajuće mere kontrole zaposlenih radi njihovog udaljivanja sa radnog mesta ukoliko su pod uticajem alkohola ili drugih sredstava zavisnosti;
- obezbedi zaposlenima korišćenje sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu.

Neposredni rukovodioci (predsednik IO oganka, rukovodilac Stručne službe i/ili direktor Komore) odgovorni su za sprovođenje bezbednosti i zdravlja na radu u organizacionoj celini kojom rukovode a naročito:

- da pre početka rada utvrde ispravnost sredstava rada i sredstava lične zaštite,
- da ne dozvole zaposlenom rad na neispravnom sredstvu rada,
- da obezbede i učestvuju u pregledima sredstava rada, kada se ovi vrše u cilju utvrđivanja ispravnosti i primenjenosti mera zaštite, saglasno odredbama ovog pravilnika,
- da obezbede nesmetano izvršenje periodičnih pregleda i ispitivanja orudja za rad i radne sredine,
- da preduzimaju mere za otklanjanje nedostataka, koji bi mogli ugroziti bezbednost na radu,
- da obezbede korišćenje sredstava lične zaštite na svim radnim mestima za koja su propisana,
- da ne dozvole rad zaposlenom bez sredstava lične zaštite,
- da organizuju praktično osposobljavanje zaposlenog iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu i upoznavanje sa opasnostima i štetnostima posla koji će obavljati,
- da obezbede odsustvovanje zaposlenog sa rada kada ovaj obavlja periodični ili sistematski lekarski pregled,
- da zabrani rad zaposlenom koji se ne pridržava propisanih mera zaštite na radu, ne koristi sredstva lične zaštite ili odbija da postupi po upustvima za bezbedan rad,
- da udalje sa rada zaposlenog koji je pod uticajem alkohola ili drugih sredstava zavisnosti,
- da obaveste odgovorno lice za bezbednost i zdravlje na radu o svakoj povredi na radu,
- da pri svakoj povredi na radu organizuju pružanje prve pomoći, i obavestava Lice za bezbednost i zdravlje na radu,
- da preduzimaju i druge mere i radnje u cilju bezbednog rada zaposlenog.

V Primena predhodnih mera zaštite na radu

Član 18.

Primena predhodnih mera bezbednosti i zdravlja na radu obezbedjuje se pri:

- izradi i realizaciji investiciono - tehničke dokumentacije za radne i pomoćne prostorije,
- nabavci i rekonstrukciji aparata i opreme (u daljem tekstu orudje za rad), nabavci opasnih materija, i
- nabavci sredstava i opreme lične zaštite.

Član 19.

U okviru predhodnih mera zaštite na radu, Komora je naročito dužna:

- da obezbedi izradu i realizaciju investiciono-tehničke dokumentacije u skladu sa Zakonom i tehničkim propisima,
- da nabavlja samo ona orudja za rad, opasne materije i sredstva lične zaštite na radu na kojima je primena mera zaštite na radu na propisan način potvrđena,
- da u postupku kvalitativnog prijema novih orudja za rad obezbedi pregled sa aspekta zaštite na radu.

Sprovođenje predhodnih mera bezbednosti i zdravlja na radu iz stava 1. ovog člana obezbedjuje Lice bezbednosti i zdravlja na radu.

VI Preventivne mere

Član 20.

Komora je dužna da donese **akt o proceni rizika** u pismenoj formi za sva radna mesta/poslove u radnoj okolini, kojim će utvrditi moguće vrste opasnosti i štetnosti na radnom mestu/poslovima u

radnoj okolini, na osnovu koga će se izvršiti procena rizika od nastanka povreda i oštećenja zdravlja zaposlenih.

U slučaju pojave svake nove opasnosti i promene nivoa rizika u procesu rada, Komora je dužna da izmeni akt o proceni rizika.

Član 21.

Komora je dužna da obezbedi pružanje **prve pomoći**, sredstva i opremu koji moraju biti obezbedjeni na radnom mestu, kao i da osposobi odgovarajući broj zaposlenih za pružanje prve pomoći, spasavanje i evakuaciju u slučaju opasnosti kako to propisuje ministar nadležan za rad i ministar nadležan za zdravlje.

Na vidnom i lako pristupačnom mestu u radnim prostorijama postavljaju se ormarići sa propisanim sanitetskim sredstvima za pružanje prve pomoći.

Lice za bezbednost stara se o nabavci i rukovanju sanitetskim materijalom.

Član 22.

Komora je obavezna da obezbedi mere **zaštite od požara**, spasavanje i evakuaciju u skladu sa posebnim zakonom.

Komora je dužna da u poslovnim prostorijama istakne na vidnom mestu znak **zabrane pušenja** u skladu sa zakonskim i podzakonskim propisima.

Direktor Komore će imenovati odgovorno lice za kontrolu zabrane pušenja u svakoj svojoj organizacionoj celini (Centralnoj kancelariji i organicima), uz obavezu tog/tih lica da na jednom ili više vidnih mesta u prostoru u kome je zabranjeno puštenje istakne svoje ime kao lica zaduženog da kontroliše zabranu pušenja u tom prostoru.

VII Posebna zaštita žena, omladine i osoba sa invaliditetom

Član 23.

Žene i omladina ispod 18 godina starosti i osoba sa invaliditetom u radnom odnosu kod Komore prilikom rada uživaju posebnu zaštitu na radu u skladu sa zakonskim propisima.

Komora je dužna da obezbedi da zaposlena žena za vreme trudnoće i zaposlena koja doji dete, zaposleni mlađi od 18 godina života, osobe sa invaliditetom i profesionalno oboleli i pored osposobljavanja za bezbedan i zdrav rad, budu u pismenoj formi obavješteni o rezultatima procene rizika na radnom mestu i o merama kojima se rizici otklanjaju u cilju povećanja bezbednosti i zdravlja na radu.

Član 24.

Rad **žena** je zabranjen na sledećim poslovima:

- na prenošenju, utovaru i istovaru tereta preko 15 kg. težine,
- na drugim poslovima koji štetno ili sa povećanim rizikom mogu da utiču na zdravlje žene.

Za vreme trudnoće žene ne mogu raditi na poslovima na kojima se rad vrši u prinudno položaju tela ili se poslovi obavljaju duže vreme stojeći, na poslovima koji zahtevaju teške fizičke napore ili druga veća fizička naprezanja u toku rada, kao ni rad duži od punog radnog vremena.

Zaposlena za vreme trudnoće i zaposlena koja doji dete ne može da radi prekovremeno i noću, ako bi takav rad bio štetan za njeno zdravlje i zdravlje deteta, na osnovu nalaza nadležnog zdravstvenog organa.

Komora može da izvrši preraspodelu radnog vremena zaposlenoj ženi za vreme trudnoće i zaposlenom roditelju sa detetom mlađim od tri godine života ili detetom sa težim stepenom psihofizičke ometenosti - samo uz pisanu saglasnost zaposlenog.

Član 25.

Lica koja su **mladja od 18 godina** ne mogu se zapošljavati i raspoređivati na radna mesta sa posebnim uslovima rada niti mogu raditi rad noću, osim u izuzetnim slučajevima utvrđenim Zakonom o radu.

Zaposleni sa smanjenom radnom sposobnošću - **osobe sa invaliditetom** mogu se rasporediti na one poslove na kojima mogu raditi bez profesionalne rehabilitacije i bez opasnosti za smanjenje preostale radne sposobnosti.

Osobe sa invaliditetom rada mogu se raspoređivati samo na one poslove koji neće umanjiti njihovu preostalu radnu sposobnost

VIII Održavanje sredstava rada

Član 26.

Pod sredstvima za rad u smislu ovog pravilnika podrazumevaju se: objekti namenjeni za rad sa pripadajućim radnim prostorijama, elektro i drugim instalacijama, opremom i uređjajima, pomoćnim prostorijama i njihovim instalacijama koji koriste za rad i kretanje zaposlenih i orudja za rad.

Sredstva rada iz stava 1, ovog člana, mogu se koristiti samo ako su u skladu sa odgovarajućim propisima zaštite na radu, standardima i tehničkim normativima i ako se redovno održavaju u ispravnom stanju, odnosno u stanju koje neće predstavljati opasnost po život i štetnost po zdravlje zaposlenih.

Član 27.

U cilju blagovremenog uočavanja nedostataka na sredstvima rada Komora obezbeđuje povremene preglede.

Pregled uređjaja, orudja za rad i elektro i drugih instalacija vrši se u toku korišćenja na način i u rokovima definisanim zakonskim propisima i podzakonskim aktima.

Član 28.

Sve radne i pomoćne prostorije Komore (Centrane kancelarije i ogranaka) moraju biti, prema vrsti poslova, dovoljno osvetljene prirodnom i veštačkom svetlošću prema određenim standardima ispitane u skladu sa zakonom.

Član 29.

Podovi radnih prostorija moraju biti čvrsti, ravni, izradjeni od takvog materijala da se mogu lako čistiti i po potrebi oprati.

Član 30.

Temperatura, vlažnost i kretanje vazduha u radnim prostorijama moraju biti usaglašeni sa propisanim vrednostima za radne prostorije i periodično ispitivani u skladu sa zakonom.

Član 31.

U radnim prostorijama mora se obezbediti prirodna ili veštačka ventilacija, prema važećim propisima.

Ove prostorije se moraju periodično ispitivati ukoliko se u njima javljaju gasovi, para, prašina i druge štetnosti.

VII Korišćenje i održavanje sredstava i lične zaštite zaposlenih

Član 32.

Sva lična zaštitna sredstva i oprema koju koriste zaposleni moraju u svemu da odgovaraju važećim propisima i standardima zaštite na radu.

Radna mesta/poslovi za koja se obezbeđuju sredstva lične zaštite, vrsta i rok trajanja utvrđuju se posebnom odlukom Direktora Komore.

Član 33.

Na korišćenje se mogu dati samo ona sredstva i oprema lične zaštite koja odgovaraju propisima zaštite na radu, standardima ili tehničkim normativima i koja se redovno održavaju u ispravnom stanju.

O održavanju sredstava lične zaštite, njihovoj zameni i nabavci, stara se Lice za poslove bezbednosti i sami zaposleni koji su zaduženi sa tim sredstvima i opremom.

Član 34.

Ukoliko pre isteka roka odnosno veka trajanja dodje do takvog oštećenja lične zaštitne opreme ili sredstva da se više ne može namenski koristiti i upotrebljavati, zaposlenom će se i pre isteka veka trajanja dati novo sredstvo i oprema.

X Pregledi i ispitivanja orudja za rad, elektroinstalacija, postrojenja i radne sredine

Član 35.

U okviru povremenih pregleda i ispitivanja sredstava rada, obezbeđuje se, po potrebi, periodični pregled i ispitivanje propisanih orudja za rad, elektro instalacija i uslova radne sredine, od strane ovlašćenog preduzeća u cilju utvrđivanja ispunjenosti propisanih mera bezbednosti i zdravlja na radu.

XI Pregledi i ispitivanja orudja za rad

Član 36.

Pregledi i ispitivanja orudja za rad vrše se:

- za nova orudja, pre prve upotrebe odnosno pre njihovog puštanja u rad, ako za ista, od proizvođača ili prodavca, nisu obezbeđeni dokazi o bezbednosti i ispravnosti orudja,
- posle premeštanja na drugu lokaciju, a pre korišćenja u slučaju havarije, rekonstrukcije, a pre ponovnog korišćenja, kao i u slučajevima povreda sa težim posledicama.

Član 37.

Računari, mašine, uređjaji, alati i druga sredstva rada moraju biti raspoređena prema važećim propisima, tako da se rukovanje sa njima obezbeđuje potpuna sigurnost.

Orudja za rad mogu se koristiti samo namenski i od strane lica koja su za to obučena. Održavanje orudja za rad i zaštitnih naprava mogu da obavljaju samo za to osposobljena i stručna lica.

Član 38.

Sredstva rada (mašine, uređjaji, računari, alati i dr.) moraju se obezbediti i biti u takvom stanju da ne predstavljaju opasnost za povrede na radu i profesionalno oboljenje.

Zaštitni uređjaji na sredstvima rada moraju biti tako ugrađeni da obezbeđuju sigurnost zaposlenih na radu.

XII Pregledi i ispitivanja elektroinstalacija

Član 39.

Električne instalacije se pregledaju, ispituju i održavaju na način utvrđen standardima i tehničkim propisima za održavanje, pregled i ispitivanje elektroinstalacija.

Pregled i ispitivanje stanja primenjenih mera zaštite od električnog udara predviđen standardima, vrši se:

- pre puštanja u rad postrojenja, instalacija i orudja za rad,
- nakon rekonstrukcije,
- periodično u skladu sa propisima i standardima.

Sve elektroinstalacije moraju biti izvedene, održavane i korišćene u skladu sa tehničkim propisima.

Sva orudja za rad i uređjaji moraju biti uzemljeni i zaštićeni od slučajnog dodira napona.

Električni vodovi i druga opasna mesta moraju biti vidno obeleženi oznakama "Opasno po život".

XIII Ispitivanja uslova radne sredine

Član 40.

U okviru ispitivanja uslova radne sredine, Komora obezbeđuje zaštitu i periodična ispitivanja:

- fizičke štetnosti (buka),
- osvetljenosti,
- mikroklimе (vlažnost i brzina strujanja vazduha),

- hemijskih štetnosti i prašine.

Periodična ispitivanja se vrše po potrebi i u rokovima definisanim propisima za radnu sredinu za koju je neophodno potrebno vršiti ispitivanja. Ova ispitivanja vrše se preko ovlašćenih subjekata za vršenje poslova iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu.

XIV Utvrđivanje radnih mesta sa posebnim uslovima rada

Član 41.

Radna mesta/poslovi na kojima objektivno postoje povećane opasnosti od povreda i zdravstvenih oštećenja čije se štetno delovanje na radnu sposobnost i zdravlje zaposlenih ne može u potpunosti otkloniti primenom zaštitnih mera, smatraju se radnim mestima/poslovima sa posebnim uslovima rada.

Član 42.

Osnovni kriterijumi za utvrđivanje radnih mesta sa posebnim uslovima rada u pogledu povećanog rizika na zdravlje zaposlenih, specifičnosti radnog mesta i tehnološkog procesa rada su:

- opterećenje na radu (fizičko, psihičko i senzorno),
- opasnosti i štetnosti u radnoj sredini (fizičke, hemijske i mehaničke),
- zdravstveni rizici,
- povrede na radu,
- režim i uslovi rada,
- primena mera zaštite na radu.

Član 43.

Postojanje uslova za utvrđivanje radnih mesta sa posebnim uslovima rada vrši se na osnovu sprovedene analize po posebnoj metodologiji.

Ako se analizom utvrde mesta sa posebnim uslovima rada, ista se kao takva proglašavaju odlukom Direktora Komore i definišu Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova u Komori.

XV Osposobljavanje zaposlenih iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu i provera stečenog znanja

Član 44.

Komora je dužna da zaposlene upozna sa opasnostima vezanim za poslove koje obavljaju i obezbedi obučavanje zaposlenih iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu.

Član 45.

Zaposleni koji je zasnovao radni odnos ili je unutrašnjim rasporedom rasporedjen na rad na drugo radno mesto/poslove, pre nego što otpočne da radi na tim radnim mestima ima pravo, da bude obučen iz materije zaštite na radu za bezbedan rad na novim radnim mestima/poslovima koja su nastala izmenom uslova zbog promene tehnološkog postupka, a na osnovu prijave neposrednog rukovodioca, ili lica za bezbednost i zdravlje na radu.

Član 46.

Obučavanje, vaspitanje i upotpunjavanje znanja zaposlenih iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu uz primenu savremenih naučnih saznanja i metoda za unapredjenje zaštite na radu, sigurnosti i zdravlja zaposlenih predstavlja stalan zadatak i obavezu svih zaposlenih.

Član 47.

Obučavanje i upotpunjavanje znanja zaposlenih obavlja se na osnovu programa obuke za bezbedan rad.

Program obuke iz predhodnog stava ovog člana, po svom sadržaju, obezbeđuje teoretsko i praktično osposobljavanje zaposlenih za bezbedan rad na poslovima koje zaposleni obavlja.

Program osposobljavanja zaposlenih za bezbedan rad utvrđuje se na osnovu potreba Komore.

Program za obuku zaposlenih mora biti u skladu sa poslovima i radnim zadacima na kojima su zaposleni angažovani.

Član 48.

Program za obučavanje i upotpunjavanje znanja zaposlenih iz materije bezbednosti i zdravlja na radu priprema Lice za bezbednost i zdravlje na radu.

Programi iz predhodnog stava ovog člana prilagodjeni su odgovarajućim potrebama radnih mesta/poslova koja su određena Pravilnikom o organizaciji rada i sistematizaciji poslova, obuhvataju sve vidove zaštite u datim uslovima rada, kao i rokove trajanja obuke.

Program na predlog lica za bezbednost i zdravlje na radu donosi Direktor Komore.

Član 49.

Osposobljavanje zaposlenih sastoji se od praktičnog i teorijskog dela.

Teorijski i praktičan deo obuke zaposlenih obuhvata osnove bezbednosti i zdravlja na radu i vrši se od strane Lica za bezbednost i zdravlje na radu.

Član 50.

Za osposobljavanje zaposlenih može se, po potrebi, angažovati i ovlašđeni subjekt završenje usluga osposobljavanja zaposlenih za samostalan rad.

XVI Utrvdjivanje povreda radnih obaveza i drugih povreda radne discipline

Član 51.

Nepridržavanje utvrdjenih mera zaštite na radu i propisanih obaveza u smislu ovog Pravilnika predstavlja težu povredu radne obaveze.

XVII Preduzimanje mera u slučaju povrede na radu zaposlenih

Član 52.

Pod povredom na radu smatra se svaki slučaj povrede definisan Zakonom o bezbednosti i zdravlju na radu.

Za svaki slučaj povrede na radu ili iznenadne bolesti, Komora obezbeđuje pružanje prve pomoći i evakuaciju zaposlenih, preduzimanje odgovarajuće hitne medicinske nege, propisanu evidenciju i obaveštavanje nadležnih lica i organa.

O pružanju prve pomoći i spasavanju povredjenog zaposlenog stara se Lice za bezbednost i zdravlje na radu i neposredni rukovodioci.

Član 53.

Zaposleni koji se povredi na radu dužan je da o tome odmah obavesti neposrednog rukovodioca.

Ukoliko zbog težine povrede, povredjeni zaposleni nije u mogućnosti da prijavi povredu, dužan je da to učini zaposleni koji se zatekao najbliže mestu događaja, odnosno koji je prvi video ili saznao za povredu.

Član 54.

Povrede na radu se moraju evidentirati u Evidencijama u oblasti bezbednosti i zdravlju na radu u Komori.

Neposredni rukovodioc sačinjava izvorni zapisnik i dostavlja Direktor u roku od 24 časa, računajući od momenta nastanka povrede.

Pod nesrećom na poslu smatra se svaka povreda na radu, definisana odgovarajućim zakonskim propisima.

Član 55.

Komora je dužna da odmah, a najkasnije u roku od 24 časa od nastanka povrede, usmeno i u pismenoj formi prijavi nadležnoj inspekciji rada i nadležnom organu za unutrašnje poslove svaku smrtnu, kolektivnu ili tešku povredu na radu, povredu na radu zbog koje zaposleni nije sposoban za rad više od tri uzastopna radna dana, kao i opasnu pojavu koja bi mogla da ugrozi bezbednost i zdravlje zaposlenog, a u roku od tri uzastopna radna dana od dana saznanja, prijavi nadležnoj inspekciji rada profesionalno oboljenje.

Član 56.

Izveštaj o povredi na radu, profesionalnom oboljenju i oboljenju u vezi sa radom koji se dogode na radnom mestu, Komora dostavlja zaposlenom koji je pretrpeo povredu, odnosno oboljenje i organizacijama nadležnim za zdravstveno i penzijsko i invalidsko osiguranje.

Komora je dužna da na zahtev inspektora rada ili predstavnika zaposlenih dostavi izveštaj o stanju bezbednosti i zdravlja na radu zaposlenih, kao i sprovedenim merama.

XVIII Evidencija iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu

Član 57.

Komora je dužna da vodi evidenciju o:

- radnim mestima sa povećanim rizikom, u slučaju da se takva radna mesta utvrde;

- zaposlenima raspoređenim na radna mesta sa povećanim rizikom i lekarskim pregledima zaposlenih raspoređenih na takva radna mesta, za slučaj da takva mesta bude imala u svojoj organizaciji;
- povredama na radu, profesionalnim oboljenjima i bolestima u vezi sa radom;
- zaposlenima osposobljenim za bezbedan i zdrav rad;
- eventualnim opasnim materijama koje zaposleni koristi u toku rada;
- izvršenim ispitivanjima radne okoline;
- izvršenim pregledima i ispitivanjima opreme za rad i sredstava i opreme za ličnu zaštitu na radu;
- prijavama eventualnih smrtnih, kolektivnih ili teških povreda na radu kao opasnih pojava koje bi mogle da ugroze bezbednost i zdravlje na radu.

Član 58.

Propisanu evidenciju vodi Lice za bezbednost i zdravlje na radu.

XIX Obaveze prema inspekciji rada

Član 59.

Izveštavanje inspekcije rada o ili teškim povredama na radu i o pojavama koje bi mogle ugroziti bezbednost zaposlenih, obaveza je odgovornog lica za bezbednost i zdravlje na radu.

XX Slučajevi i način provere zaposlenih pod uticajem alkohola i drugih sredstava zavisnosti

Član 60.

Zaposleni je dužan da se podvrgne proveri da li je pod uticajem alkohola ili drugih sredstava zavisnosti u sledećim slučajevima:

- kada svojim ponašanjem vidno ostavlja utisak da je pod uticajem alkohola,
- kada je zatečen na radnom mestu da konzumira alkohol,
- u slučaju nastanka povrede na radu, radi utvrđivanja uzroka, ako se izrazito sumnja da je zaposleni konzumirao alkohol ili druga sredstva zavisnosti,
- kada na radnom mestu započne rad, a vidno ostavlja utisak da je pod uticajem alkohola.

Proveru da li je zaposleni pod uticajem alkohola vrši Lice za bezbednost i zdravlje na radu.

Član 61.

Zaposleni za koga se utvrdi da je pod uticajem alkohola i drugih sredstava zavisnosti ne može započeti, odnosno nastaviti rad.

XXI Predstavnik zaposlenih za bezbednost i zdravlje na radu

Član 62.

Zaposleni imaju pravo da izaberu jednog ili više predstavnika za bezbednost i zdravlje na radu.

Član 63.

Komora je dužna da predstavniku zaposlenih omogući:

- uvid u sve akte koji se odnose na bezbednost i zdravlje na radu;

- da učestvuju u razmatranju svih pitanja koja se odnose na sprovođenje bezbednosti i zdravlja na radu;
- informisanje o svim podacima koji se odnose na bezbednost i zdravlje na radu.

Član 64.

Komora je dužna da predstavnike zaposlenih upozna:

- sa nalazima i predlozima ili preduzetim merama inspekcije rada;
- sa izveštajima o povredama na radu, profesionalnim oboljenjima i oboljenjima u vezi sa radom i o preduzetim merama za bezbednost i zdravlje na radu;
- o preduzetim merama za sprečavanje neposredne opasnosti po život i zdravlje.

Član 65.

Direktor Komore i predstavnici zaposlenih, dužni su da medjusobno saradjuju o pitanjima bezbednosti i zdravlja na radu, u skladu sa Zakonom o bezbednosti i zdravlju na radu i drugim propisima.

XXII Stručni ispit i izdavanje licenci

Član 66.

Za obavljanje poslova bezbednosti i zdravlja na radu i poslova odgovornog lica polaže se stručni ispit pred odgovarajućom komisijom koju obrazuje ministar nadležan za rad.

Direktor Komore će imenovati lica iz reda zaposlenih kod Komore, koje će obavljati poslove bezbednosti i zdravlje na radu i uputiti ga na osposobljavanje za obavljanje tih poslova i polaganje stručnog ispita za samostalno obavljanje istih.

Do osposobljavanja lica iz stava 2. ovog člana poslove bezbednosti i zdravlje na radu odnosno lica za obavljanje poslova bezbednosti i zdravlje na radu biće Direktor Komore.

Komora je u obavezi da zaposlene osigura od povreda na radu, profesionalnih oboljenja i oboljenja u vezi sa radom, radi obezbeđivanja naknade štete.

Finansijska sredstva za osiguranje i stava 1. ovog člana padaju na teret Komore, a određuju se u zavisnosti od nivoa rizika od povredjivanja, profesionalnog oboljenja ili oboljenja u vezi sa radom na radnom mestu i radnoj okolini.

XXIII Prelazne i završne odredbe

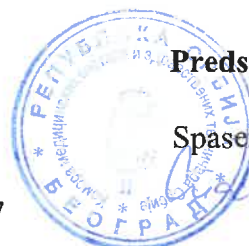
Član 67.

Na sve što nije regulisano ovim Pravilnikom, primenjivaće se odredbe Zakona o bezbednosti i zdravlju na radu i drugi propisi koji regulišu ovu oblast.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu danom donošenja.

Dostaviti:

- objaviti na o.tabli Komore i odmah ga proslediti ogancima na upoznavanje i primenu

Predsednik Skupštine

Spasenić Dragan

Dragan Spasenić